

A través de la finestra

A través de la finestra del restaurant s'entreveia la pluja i la boira del primer dia de tardor. Les famílies, al voltant de la taula, xarraven fort. Uns padrins celebraven els cinquanta anys de matrimoni. Els ametllers, encara verds, donaven un aire molt contrastat a la terra llaurada. Molta terra llaurada de color ocre, de color d'olor de codony. El paisatge del Montsec, a primeries d'octubre, té una impressió de terra com algunes faldilles amb farbalans del carrer Major. O algunes camises. El bosc presenta un to apagadot, cansat de la secor de l'estiu, i Leonard Cohen, que canta al cedè del cotxe, s'adiu amb el tremp del dia: si plou no plou; si la boira s'instal·la sobre la vall d'Àger. Leonard Cohen canta *Suzane* i escriu cartes als amics.

Al restaurant, el cambrer ens diu que el vi, quan respira, és més bo. Igual que les persones: quan

respiren poden ser més bones. Comprimides, tapades, tensionades, poden arribar a ser molt destructives. La comparació del vi i de les persones em ve d'una pel·lícula de la temporada passada que es digué, en castellà, *Entre copas*, traducció un pèl lliure de *Sideways*, alguna cosa així com "de costat", "de biaix" o "d'esquitllèbit", que diu mon pare. Que és l'estat espiritual del protagonista.

Al monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes, la reconversió de les antigues dependències que, temps ha, havien servit d'escola d'infants internats, ara són menjadors lluminosos per a ciutadans àvids de meditació i recés espiritual. Àvids d'aire: perquè esperit, al capdavant, només vol dir aquest buf d'aire que ens ajuda a viure. A fora fa xim-xim. A dins, l'església és en la pura foscor un xic pesant. Les cambres del monestir semblen confortables —un llarg passadís tot igual— i la pau mental més o menys garantida. Una es-

cala mostra, com en el temps de Ramon Llull, una jerarquia des de la terra, les plantes, els animals i el *brutus* —l'animal brut, que deia Ausiàs March, l'home i el cel. Avui el cel és blanc. Les vinyes i les gotetes de pluja tornen humit el paisatge i estovent l'ànima.

Al restaurant, una perdiu amb raïm i ceps torna les coses altre cop als fruits de la terra i als éssers voladors que fan cap a la cassola en una forma d'obra d'art poètica.

Les paraules, que també són voladores, però que no poden fer cap en cap cassola o forn, ens ajuden a pensar-nos, a pensar amb l'altre que escolta amb un cigarret als llavis. Compartir el vi sedós i respirat i la perdiu cuita amb art deu ser una forma de comunió. Una forma d'eucaristia mentre darrere les finestres del restaurant plou sobre el món, plou sobre els nostres caps, plou sobre les nostres il·lusions.

Andreu Loncà

Andreu Loncà

